

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

N:o 3 / 1990

9.8.1990

44. vuosikerta

Sisältö:

Visa Kivi 85 vuotta	1	Kevätpäivät	8
Kaksoisvoitto Turkuun	2	Ilkka Sarén 50 vuotta	8
Timo Sarvelan 70-v. kilpailun lopullinen tuomio	6	Muisto-omistus	8
Turun alaosaston juhlalaadintakilpailu	7	Suomalaismenestyksiä	9
Turun avoin pikaratkaisukilpailu	7	Kilpailukatsaus	12
		ST:n tehtävällat	12

VISA KIVI 85 VUOTTA

ST:n kunnia- ja perustajajäsen, teollisuusneuvos Visa Kivi täytti 85 vuotta 27.6.90. Hän aloitti laadinnan vuonna 1932 ja jatkaa edelleen.

Lopputehtäväläadinnassa Kivi on maamme parhaimmistoa. Kansallisen tehtävämestarin arvo on vuodelta 1947 ja kv. tehtävätuomarin arvo v. 1957. FIDE-albumipisteitä on 9 tehtävästä 15.

Monissa shakin järjestötehtävissä toiminut Visa Kivi on vaikuttanut myös useiden ST:n julkaisujen syntymiseen. Näistä näkyvin on "Lauantaishakkia", joka koottiin Suomen Sosialidemokraatin shakkipalstoista vuosilta 1964-

71. Myös monet laadintakilpailujen tuomiot ja ratkaisukilpailujulisteet syntyivät Kiven tuella.

TEHTÄVÄKONGRESSI SIIRRETTY BENIDORMIIN

Juuri saapunut kirje kertoi, että FIDE:n tehtäväkongressi ja WCSC-ratkaisukilpailu on siirretty Alicantesta **Benidormin** aurinkorannalle. Ajankohta on ennallaan eli 22.-29.9. Lisäyksenä edellisessä monisteessa mainittuihin lähtijöihin ovat Raimo Heikkilä ja Seppo Praski.

KAKSOISVOITTO TURKUUN

Suomen 34. ratkaisijamestaruuskilpailun loppukilpailu käytiin 15.5.–15.6.1990 **Seppo Riihlmäen** ja **Olli Helmon** valitsemien tehtävien. Loppukilpailun vaikeutta kuvaa se, että 63:sta alkukilpailun selvittäneestä vain 25 osallistui. Kun ratkaisijat olivat oman osuutensa tehneet, pääsivät tuomarit ratkaisemaan itse valitsemiaan tehtäviä. Tehtävän 7 (7X) ratkaisuttomuus selvisi tosin jo kilpailun aikana lähes kolme vuorokautta kestäneessä tietokonetarkastuksessa. Tehtävään 9 (voitto) esitetyt sivuratkaisut tulivat sen sijaan täytenä yllätyksenä. Kesäloma-aikaa kului mukavasti turhiin kumousyrityksiin. Lopulta ilmeni, että tekijä on itse myöhemmin korjannut tehtävänsä. Kiitokset vielä kilpailun päätyttyä tulleista lisäselvityksistä etenkin **Perkonojalle** ja **Pitkäselle**.

Myös tehtävään 12 liittyvä sääntötulkintaongelma tuotti töitä tuomareille. Säännöt siitä, milloin tasapeliä voi vaatia 50 siirron säännön perusteella, ovat sinänsä selvät. Haastateluista kolmesta lähishakituomarista kuitenkin yksi epäili, onko sääntöjenkirjoittaja kirjoittanut, mitä on tarkoittanut. Älkää nyt vain menkö arkistoillenne katsomaan, kuinka k.o. sääntö tulkittiin SM-ratkaisukilpailussa vuonna 1980. Kirkkaimmat mitalit menevät Turkuun **Paul Perkonojan** voittaessa täpärästi ennen **Jorma Paavilasta**. Myös jatkossa löytyy tuttuja nimiä, mitenkähän saisimme uusia ratkaisijoita mukaan. Tuomarit kiittävät ST:tä saamastaan luottamuksesta ja erityisesti **Hannu Harkolaa** avusta käytännön järjestelyissä.

sija	ratkaisija	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	yht.
1.	Pauli Perkonoja, Turku	10	10	10	10	5	10	10	5	4	10	10	9	103
2.	Jorma Paavilainen, Turku	10	10	10	10	5	10	10	5	3	10	10	9	102
3.	Esko Kröger, Kokemäki	10	10	10	7	10	10	10	4	2	10	10	0	93
4.–5.	Paavo Jouppila, Helsinki	10	5	10	3	10	10	10	7	2	7	10	2	86
	Urho Mäki, Mänttä	10	9	8	7	5	10	10	9	5	3	8	2	86
6.	Aatos Fred, Helsinki	10	0	10	8	10	10	0	10	2	10	10	2	82
7.–8.	Jorma Pitkänen, Lahti	10	5	10	3	5	10	10	3	3	10	10	2	81
	Jouko Vanhatupa, Lappajärvi	10	10	10	10	10	10	2	5	3	10	–	1	81
9.	Timo Kallio, Turku	10	8	10	7	5	3	2	5	2	10	10	6	78
10.	Kenneth Solja, Helsinki	10	10	7	10	10	10	0	–	1	10	3	–	71
11.	Matti Hietanen, Vaasa	10	0	10	7	10	10	0	3	2	10	4	0	66
12.–13.	Jorma Vuorinen, Hauho	10	5	10	7	5	3	0	8	2	10	2	0	62
	Pentti Vähämäki, Vantaa	10	3	10	6	10	10	2	5	2	3	–	1	62
14.	Antti Laato, Turku	10	5	10	2	5	3	0	8	2	3	8	2	58
15.	Timo Toivola, Helsinki	10	5	10	3	5	3	0	7	1	3	9	0	56
16.	Olavi Riikonen, Joensuu	10	2	7	7	3	10	0	5	2	7	–	–	53
17.	Mikko Koivusalo, Espoo	10	5	6	0	5	3	0	5	3	3	6	2	48
18.	Olli Välikangas, Helsinki	5	1	10	7	5	3	2	–	2	10	2	0	47
19.	Tarmo Palin, Tampere	10	3	7	3	5	10	2	5	1	–	–	–	46
20.	Aulis Pakarinen, Helsinki	5	5	8	1	5	1	0	5	1	7	6	1	45
21.	Yrjö Hiltunen, Kouvola	10	3	7	3	–	7	2	–	–	10	–	–	42
22.–23.	Antero Harju, Kuusankoski	10	5	0	3	5	2	2	–	1	3	–	–	31
	Mirja Huttunen, Helsinki	10	5	3	3	5	2	0	–	–	0	2	1	31
24.	Martti Lehtisalo, Vaasa	10	–	–	–	–	–	2	–	–	10	–	–	22
25.	Teppo Mänttä, Turku	–	6	–	–	–	–	2	–	–	10	–	–	18

Kilpailutehtävät:

1.

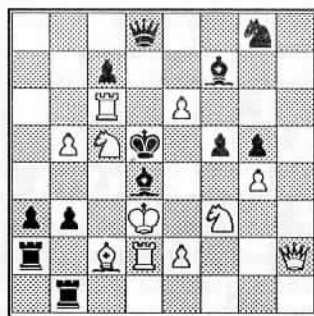
2 X

2.

2 X

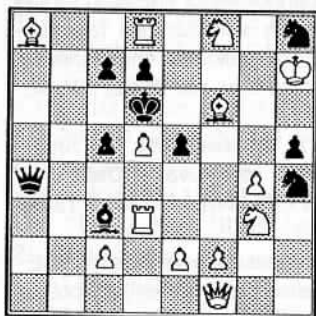
3.

3 X

Miten asemaan on päästy?

4.

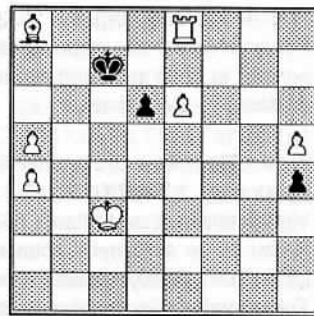
3 X

5.

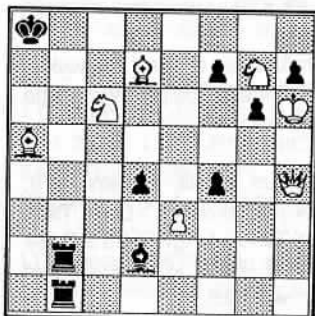
4 X

6.

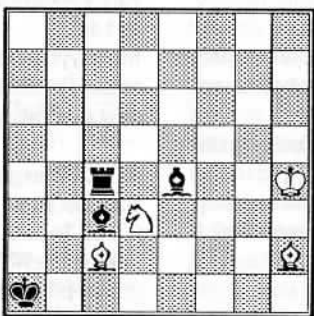
5 X

7.

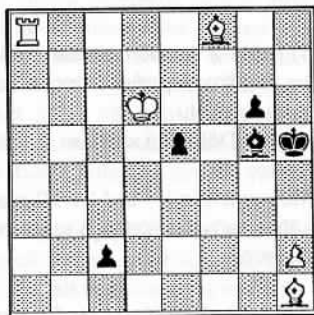
7 X

8.

Tasapeli

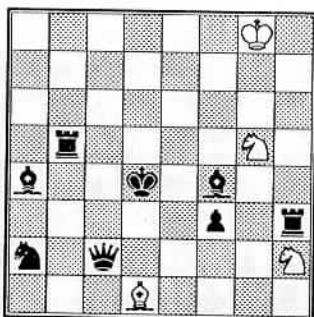
9.

Voitto

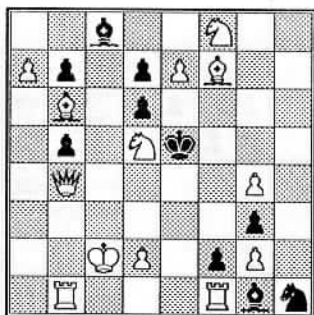

10.

aX3

11.

ix 23 ruuduilla a1, b1, c1, d1,
e1, f1, g1, h1?

12.

Valkea alkaa, kuinka käy?

Tehtävien lähteet ja ratkaisut:

1) C. Mansfield, Englanti 1922, 1.Lc7.

Pitkästä aikaa oli loppukilpailun tehtävä 1 korrekki ja ehkä se erehdytti kahta ratkaisijaa esittämään sivuratkaisua.

2) J. Tisenko, Shahmati v SSSR 1982 (muunnos). 1.Txg7X 1.Kxe7 1.Rxf6+

Viimeiset siirrot ovat olleet Lh5+ Kh7 Rg4 c6. Ratsu g8 on syntynyt korotuksella h7xLg8R. Lähetti on päässyt g8:aan siirrolla Lh7xDg8. Toinen valkea kuningatar on syntynyt korotuksella a8D ja toinen musta lähetti korotuksella a2xRb1L. Molemmat valkeat tornit ovat korottuneita: f8T.

Pisteet: 1,7 pistettä/ratkaisu ja 5 p. retropeleistä.

3) Tehtävä on suomalaisen laatijan ja lähetetty kv. laadintakilpailuun, jonka tuomiota ei ole vielä julkaistu.

1.Dh8! Df6/Rf6/Lxh8/La1 2.Ra6/Dxd8+/gxf5/Db2

Muunnelman 1.–La1 2.Db2 puuttumisesta on vähennetty 2 pistettä ja erehtymisestä siinä 3 pistettä.

4) L. Loshinski, 3. p. Probleemblad 1971 (muunnos). 1.Da1 1.Dh3 1.f4

Alkuperäisestä tehtävästä on ensin otettu

peilikuva, sitten siirretty sh2 e2:een ja lisätty Df1. Vaikka muunnoksessa katosikin tehtävästä jonkin verran sisältöä, niin ratkaisukilpailua ajatellen se vaikuttaa onnistuneelta, sillä vain neljä ratkaisijaa saa täydet pisteet.

5) J. Gordlan & A. Moldovanski, 3. p. Shahmati v SSSR 1965 (peilikuva). 1.Da5! uhk./Dc6/Dd6 2.Dc7+/Txe4+/Ld4+ ja 1.Txe4+ dxe4 2.Lf4+

Tehtävä on sivuratkaisullisena päässyt FIDE-Albumiin asti. Seitsemältä ratkaisijalta puuttui tekijän ratkaisu 1.Da5 ja seitsemältä muulta sivuratkaisu 1.Txe4+.

6) Seppo Riilimäki, ensipainos. 1.Kc4 d5+ 2.Kc5 h3 3.a6 h2 4.Lb7, 1.–h3 2.Lh1 h2 3.Kd5 Kb7 4.Kxd6+ sekä 1.Kd4 samoin muunnelman ja 1.h6.

Moni tyytyi esittämään vain siirron 1.h6, vaikka totesikin sotilaan a4:ssä paljastavan, että muitakin ratkaisuja on.

7) I. Dulbergs, 1. kum. Latvia-turnaus 1970. Ratkaisuton. Tekijänratkaisu 1.Lb4 Txb4 2.De7 Th1+3.Rh5 Txb5+ 4.Kg7 Thb5 5.Dd8+ Tb8 6.Da5+ Kb7 7.Da7X kumoutuu, kun musta pelaa esim. 4.–Ta5.

Niin moni on esittänyt väärää alkusiirtoa, että niille, jotka ovat vastanneet "en osaa", on annettu rehellisyydestä 2 pistettä.

8) **J. Bazlov**, 1. p. Shahmati v SSSR 1979 (peilikuva). 1.Lb3 Lf6+ 2.Kg4 Tc3 3.Rf2 Lf3+ 4.Kf5 Ld4 5.Le6 Tc2 6.Lg3 Lxf2 7.Le5+ Kb1 8.Kf4 Te2 (8.- Tc5 9.Ld6 Tc6 10.Lf5+ Ka2 11.Le6+ Kb2 12.Le5+ Ka3 13.Ld7 =) 9.Lf5+ Ka2 10.Le6+ Kb1 (10.- Ka3 11.Lc4 Te3 12.Ld6+ Ka4 13.Lc5 =) 11.Lf5+ Kc1 12.Ld6 Lh5 13.Kg5 Le8 14.La3+ Kd2 15.Lb4+ Ke3 16.Lc5+ Kf3 17.Lg4+ =.

Vain muutama ratkaisija selvisi niin pitkälle, että pääsi esittämään loppumuunnelmia ja heistäkin vain yksi teki sen täysien pisteiden arvoisesti.

9) **V. Jakimtshik**, 1. p. "64" 1968. 1.Lf3+ Kh4 2.Le7 Lxe7 3.Kxe5 Ld6+ 4.Kf6 Le5+ 5.Kxe5 c1D 6.Th8+ Dh6 7.Txh6+ Kg5 8.Th5+ gxh5 9.Le4 Kg4 10.Lf5+ Kh4 11.Ke6 Kg5 12.h3 Kh6 13.Kf6 h4 14.Ld3 Kh5 15.Kg7 Kg5 16.Lg6 Kf4 17.Kf6 Kg3 18.Lf5 Kf4 19.Le6 Ke4 20.Kg5 Ke5 21.La2 voitaen

1.Tc8 c1D 2.Txc1 Lxc1 3.Kxe5 Kg4 4.Ke4 g5 5.Lg2 Lf4 6.h3+ Kg3 7.Lf1 g4 8.h4 Lc1 9.h5 Kh4 10.h6 Kg5 11.h7 Lb2 12.Ld3 Lh8 13.Le7+ Kg6 14.Kf4+ Kf7 15.Lg5 g3 16.Kf3 Lc3 17.Lh6 Le5 18.Kg2 Ke6 19.Lf4 Lc3 20.Kxg3 Kf7 21.Lh6 voitaen

1.Ta1 e4 2.Kd5 e3 3.La3

1.Ta4 e4 2.Txe4 Lf4+ 3.Txf4 c1D 4.Lf3+ Kg5 5.h4+ Kxf4 6.Lh6+

Alkusiirtojen 1.Ta1 ja 1.Ta4 muut muunnelmat palautuvat siirrolla 1.Tc8 esitettyyn. On ilmeistä, että tekijä itse on myöhemmin korjannut tehtävän siirtämällä Ta8->e8 ja Lh1->a8, jolloin sen ainoa ratkaisu on 1.Lf3+.

10) **C. Goumondy**, 1. p. Probleemblad 1969.

1.De2 Lc2 2.Ld2 Re6+ 3.Ke3 Rg4X, 1.Td5 Rg4 2.Dc4 Lc2 3.Rc3 Re6X, 1.Lb3+ Re6+ 2.Ke4 Rg4 3.Ld5 Lxc2X.

Yleisimmän puuttui 1.Lb3+

11) **Seppo Riihimäki**, ensipainos. Itsematti syntyy viimeistään 23. siirrolla kaikkiin alarivin kahdeksaan ruutuun. Esimerkkinä vaikea ratkaisu ruutuun b1: 1.e8R 2.Rxd6 3.a8T 7.g8D 8.Dg6 9.Txg1 fxc1D 10.Txg1 Rf2 11.Te1+

Re4 12.Da5 b4 13.Kb1 b3 14.Db4 b2 15.Rb5 d6 16.Dg5+ Lf5 17.Ta6 bxa6 18.Rd4 a5 19.Dc3 a4 20.La7 a3 21.Re2+ Rxc3X.

Pisteet: 1 piste kustakin mahdolliseksi ilmoitetusta ruudusta ja 1 miinus piste mahdottomaksi väitetystä. 2 pistettä hyvästä, pitkästä siirtosarjasta.

12) **N. Plaksin**, Shahmati 1972 (muunnos).

1.Dh5 ja valkea saa tasapelin 50 siirron säännön nojalla. Pelin edellinen lyönti tai sotilaan siirto on tapahtunut seuraavantyyppisessä asemassa: Kf8 Dd2 Te1 e2 La7 sa2 b2 c2 d3 e3 f2 g2 h2 - Kc6 De6 Tc3 c4 Ld4 h7 Ra8 h8 sb6 c5 c7 d7 e7 f7 g5 g6. Siitä peli on jatkunut 1.exd4 Lg8 2.Te3 Lh7 3.Th3 Lg8 4.Th7 Tb4 5.Tg7 Ta4 6.Te3 Tb4 7.Th3 Lh7 8.Tg8 Ta4 9.Kg7 Tb4 10.Tb8 Ta4 11.Tb7 Lg8 12.Th7 Tac4 13.Kh6 Ta3 14.Tg7 Lh7 15.Lb8 Lg8 16.Ta7 Lh7 17.Ta5 Lg8 18.La7 Lh7 19.Tg8 Tca4 20.Tb8 Lg8 21.Tb7 Lh7 22.Lb8 Lg8 23.Tba7 Lh7 24.T7a6 Kb7 25.Tb5 Kc8 26.Taa5Kd8 27.Tb4 Ke8 28.Tab5 Ta7 29.Ta4 Tb7 30.La7 Tb8 31.Tc4 Td8 32.Lb8 Ta7 33.Ta5 Tb7 34.La7 Tbb8 35.Tca4 Tbc8 36.Lb8 Lg8 37.Ta7 Lh7 38.Tb7 Kf8 39.La7 Te8 40.Tb8 Tcd8 41.Tc8 Dd6 42.Lb8 De6 43.Ta7 Df6 44.Tb7 Dd6 45.La7 Df4 46.Tcb8 Tc8 47.De3 Ted8 48.Dh3 Ke8 49.Kg7 Lg8 50.Dh6 Dh4. Kun valkea pelaa nyt Dh5, on puolin ja toisin tapahtunut 50 upseerin siirtoa peräkkäin ilman lyönnejä ja tämän jälkeen on molemmilla pelaajilla aina siirtovuorossa ollessaan oikeus vaatia tasapeliä. Siirron Dh7 jälkeen musta tekisi matin eikä valkea voi enää esittää vaatimuksia. Siirron Dxd4 jälkeen musta voittaa, sillä jos valkea lyö molemmat upseerit g8 ja h8, niin musta tulee sotilailla läpi. Jos taas valkea estää sotilasyrynnäköä, ehtii musta pelastaa ainakin yhden upseerin voitaen.

Vain kolme ratkaisijaa löysi 50 siirron säännön ja heistäkin yksi oli laskenut siirtoluvun jo olevan täynnä. Muille ratkaisijoille on annettu 0-2 pistettä esitettyjen siirtosarjojen laadun mukaan.

Helsingissä 21.7.1990

Olli Heimo

Huomautukset tuloksia vastaan on lähetettävä viimeistään 31.8.1990 kirjallisina ja perusteltuina ylituomarille osoitteella:
Seppo Riihimäki, Mäntykaarre 13 as 2, 14200 Turenki.

ALKUKILPAILU

Alkukilpailun tuloksiin ei tullut valitusaikana huomautuksia, joten ne ovat ennallaan. Kirjapalkintojen arvonnassa olivat onnekkaita Raimo Heikkilä (Tampere), Timo Kallio (Turku), Antti Kröger (Kokemäki), Seppo Praski (Vaasa) ja Paavo Vuorivirta (Helsinki).
 Tehtävän 3 laatijan nimi on R. Matthews!

Pikaratkaisemisen 11. SM-kilpailun tulostaulukkoon (jm 2/90) oli päässyt pari virhettä: Hurmeen pistemäärän pitää olla 59 ja Unto Heinosen 40. Korjattu taulukko alla.

sija	osanottaja	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	yht.	aika
1	Pauli Perkonoja, Turku	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	59	70
2	Harri Hurme, Espoo	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	59	107
3	Jorma Paavilainen, Turku	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	58	117
4	Seppo Praski, Vaasa	5	5	5	5	5	5	5	1	5	5	5	5	56	176
5	Antti Pyhälä, Helsinki	5	5	5	4	5	5	5	5	5	0	5		54	170
6	Henry Tanner, Helsinki	5	5	5	5		5	5	5	3	5	5	5	53	180
7	Unto Heinonen, Helsinki	5	5		5		5			5	5	5	5	40	170
8	Osmo Kaila, Helsinki	5	5	5			5	5	5		5		5	40	180
9	Timo Kallio, Turku	5	5				5	5	5	3	5	5		38	180
10	Olli Heimo, Helsinki	5	5	5		0	5	5	5		5			35	180
11	Jorma Pitkänen, Lahti	0	5	5	0	0	5	5	1	3	5	0	5	34	180
12	Neal Turner, Helsinki	5	5		0		5	5			5	0		25	171
13	Seppo Riihimäki, Helsinki	5	5	3		0	5		0		5	0		23	180
14	Timo Toivola, Helsinki	0	5				5	5						15	175

TIMO SARVELAN 70-VUOTISLAADINTAKILPAILUN LOPULLINEN TUOMIO

Tuomioon (jm 1/90) on tullut määräaikana yksi huomautus. Henry Tanner kirjoittaa: "Kilpailussa sai 3. palkinnon Jorma Pitkäsen tehtävä Ka1 Tg5 - Kh8 sa5, 6aX. Mielestäni sen edeltävät sekä Julius Neukomm (Magyar Sakkvilag 1945: Ka1 Te7 - Kh8 sh6, 6aX) että Zdravko Maslar & Matti Myllyniemi (feenschach 1978: Kh1 Tc5 - Ka8 sb7, 6aX). Näiden kahden tehtävän ratkaisut ja mattikuvat ovat lähes identtiset Pitkäsen luomuksen kanssa." Kiitän Tanneria saamastani yllättävästä

"mini-historiasta". Harkintani jälkeen katson, että excelsior-marssi on aikaisempien erottava tekijä. Pitkänen on jo korotusta aientamalla luonut uutta, on syntynyt kosketusta ms:n ja vK:n välille ja mT:n liikepiirtää kokonaisuudelle omalta osaltaan avarat rajat. Huomautus on syventänyt Pitkäsen tehtävästä saamaani vaikutelmaa. Tuomio pysyy alkuperäisenä.

Vuorentausta 19.4.1990 Kauko Virtanen

TURUN ALAOSASTON JUHLALAADINTAKILPAILU

ST:n Turun alaosaston ensimmäisestä kokouksesta tulee keväällä 1991 kuluneeksi 10 vuotta. Sen kunniaksi julistetaan avoin kansallinen laadintakilpailu kolmessa ryhmässä. Tehtävät on postitettava **marraskuun 30. päivään 1990** mennessä ryhmien luottamusmiehille. Kilpailun tuomarit nimetään myöhemmin.

Ryhmä A: Vapaille oikeaoppisille kolmen siirron mattitehtäville (3X).

Luottamusmies: Teppo Mänttä, Eerikinkatu 5 B 28, 20110 Turku

Ryhmä B: Siirtoluvultaan vapaille apumateille, joissa on alkuasemassa 8–10 nappulaa. Ei satunappuloita eikä satuehtoja. Useat ratkai-

sut ja muodot sallittuja.

Luottamusmies: Timo Kallio, Sirkkalankatu 6 B 16, 20520 Turku.

Ryhmä C: Vaatimukseltaan vapaille mini-tehtäville (enintään 4 nappulaa), joissa esiintyy satunappula. Satuvaatimukset ovat sallittuja, mutta tehtävän alkuasemassa on oltava molemmat kuninkaas.

Luottamusmies: Pauli Perkonoja, Parolanpolku 12 B 20, 20350 Turku.

Tehtävien määrää ei ole rajoitettu. Palkinnot tehtävien tason mukaiset.

Turussa 2.7.1990 ST:n Turun alaosasto

TURUN 3. AVOIN PIKARATKAISUKILPAILU

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	yht.	aika
Pauli Perkonoja, Turku	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	60	63
Jorma Paavilainen, Turku	5	5	5	5	0	5	5	5	5	5	5	5	55	126
Harri Hurme, Espoo	5	5	5	5	5	5	3	0	5	5	5	5	53	145
Seppo Praski, Vaasa	5	5	5	5	0	0	0	5	5	5	5	5	45	141
Timo Kallio, Turku	5	5	5	0	0	0	0	4	5	5	5	5	39	150
Teppo Mänttä, Turku	5	5	0	0	0	0	1	2	5	5	5	5	33	148
Unto Reunanen, Turku	5	5	0	5	0	0	0	0	5	5	0	0	25	142
Mika Haapamäki, Parkano	0	5	0	0	0	0	0	0	0	5	3	0	13	143

Jo perinteiseksi muodostunut Turun pikaratkaisukilpailu käytiin lauantaina 12.5.90. Osanottajia oli 8 ja heillä oli vastassaan 12 **Kauko Virtasen** valitsemaa tehtävää. Ratkaisuaika oli 2,5 tuntia, mutta vain kolme minuuttia ensimmäisen tunnin täyttymisen

jälkeen oli **Pauli Perkonoja** valmis! Muutenkaan ei tuloksissa ollut yllätyksiä.

Praski osallistuu Benidormissa WCSC-ratkaisukilpailuun neljäntenä miehenä henkilökohtaisessa kilpailussa.

ONNITTELUT

Timo Kalliolle, joka on keväällä saanut aikaan sekä lääketieteellisen väitöskirjan että tyttölapsen!

ST:N KEVÄTPÄIVÄT

Syksyn tehtäväviikonloppu uusittiin 28.–29. huhtikuuta Tammelassa. Osanottajia oli kuusi: Hannu Harkola, Harri Hurme, Timo Kallio, Jorma Paavilainen, Kenneth Solja ja Henry Tanner.

Monipuolinen ohjelma sisälsi mm. pikalaa-dintakilpailun, esitelmän minitehtävistä, rekonstruktiokilpailun, tietokilpailun, pikaratkaisukilpailun ja keskustelua sekä tehtävien näyttöä.

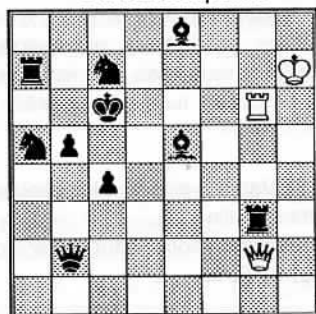
ILKKA SARÉN 50 VUOTTA

Shakkimestari Ilkka Sarén täytti 50 vuotta 16.5.90. Viime vuosina hän on jättänyt pelaamisen vähemmälle ja keskittynyt tehtävien, erityisesti apumattien laadintaan. Paras saavutus lienee 3.–6. sija 3. WCCT-kilpailun apumattiryhmässä. Sarén on ST:n varatiliin-tarkastaja.

Kevätpäivien pikalaa-dintakilpailun aiheena oli omistustehtävän laadinta vaatimuksena 50 sarjasiirron itsepatti (!), joka voidaan lyhentää symboliseen muotoon **Is=50** (paremmin ehkä

si=50). Kilpailun voitti Jorma Paavilainen seuraavalla omistustehtävällä:

Jorma Paavilainen, Turku
Omistusensipainos

is=50 madrasi rex inclusiv

is=50: valkea siirtää 50 kertaa, jonka jälkeen mustan on pakko tehdä patti

Madrasi-ehto: jos nappula uhkaa vastustajan samanlaista nappulaa, niin se lamautuu eli ei voi siirtyä

rex inclusiv: ehto koskee myös kuninkaita

Ratkaisu: 7.Kxa718.Kh3 (Tg3 on lamautunut) 24.Kc1 29.Kxa5 50.Kb7 – 51.patti!

MUISTO-OMISTUS

Pitkäaikainen ST:n jäsen, turkulainen **Paavo Klaml** kuoli toukokuun 2. päivänä 1990. Hän oli useasti mukana SM-ratkaisukilpailuissa ja vieraili muutaman kerran tehtävällöissakin. Oheinen muisto-omistustehtävä esitettiin Turun avoimen ratkaisukilpailun yhteydessä vain viikko tehtävämiehen kuoleman jälkeen.

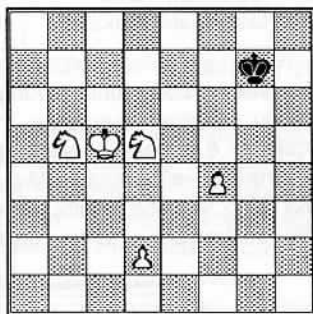
Ratkaisut:

1.Kg6 Kc4 2.Kf5 Rd4+ 3.Ke4 d3X

1.Kf7 Rd6+ 2.Ke6 f5+ 3.Ke5 d4X

lhannematti kameleonttitoistoin, loppuase-massa risti.

Timo Kallio

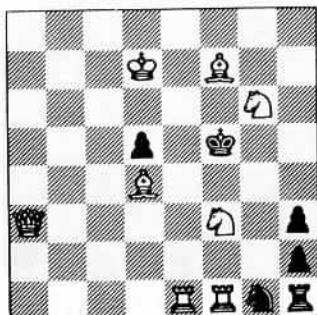

aX3 2 ratkaisua

SUOMALAISMENESTYKSIÄ

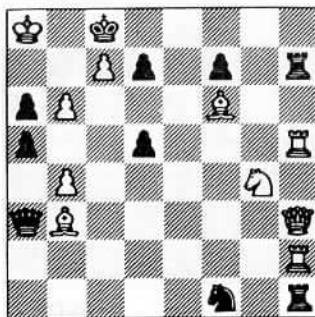
1) Matti Myllyniemi
2. palk. Schach 1979

2X

8+6

2) Matti Myllyniemi
Erik. kim. Schach 1982

2X

10+10

3) Matti Myllyniemi
4. kum. Schach 1984

2X

7+7

1) 1.De7? (2.Dg5/De6X) Rf3! 1.Dd6? (2.De6/Df4X) Kg4! 1.Dc1? (2.Df4/Dg5X) Re2!
1.De3! (2.Dg5/De6/Df4X) 1.- Kg4/Re2/Rf3:
2.Dg5/De6/Df4X.

Kolmimuunnelmainen Fleck, jonka uhat esiintyvät pareittain kehässä houkutuspeleissä. Mustan teemasiirot toimivat kukin vuorollaan kumoussiirtoina. Korkea sijoitus selittyy sillä, että ilmestymisajankohtana idea oli varsin uusi. Lisäksi valkosotilaaton muoto on miellyttävä. Tästä kuten seuraavistakin Matin sijoittuneista tehtävistä tiedotti avuliaasti Fritz Hoffmann DDR:stä.

2) 1.Dd3/Te2/Le5/Ld5:? d6 2.Df5/Rh2/Rf6/Rc3 1.- ab4;/Re3/Db4;/Df3! **1.Te5!** (2.Te8X) 1.- d6 2.Rh6X.

5-kertainen matinmuutos lähes kauttaaltaan vaihtuvien uhien. Rakeenteeseen väistämättömästi kuuluvat yövartijat selittänevät kiitosmaininnan erikoisuuteen.

3) 1.Lb6? (2.Kf2X) c5! 1.Te8? (2.Ke2X) Re6! 1.Dc8? (2.Df5X) 1.- c5/Re6 2.Da8;/Dø6X 1.- Rd7! **1.Da1!** (2.Dd4X) 1.- c5/Re6/b2 2.Kf2/Ke2/Da2X.

Ei ainoastaan tavanomainen Dombrovskis kriittisin houkutuksin, vaan kahteen matinmuutokseen johtava lisähoukutus.

4) Kari Valtonen
(C. Groeneveldin mukaan)
Erik. palk. Wola Gulowska-88

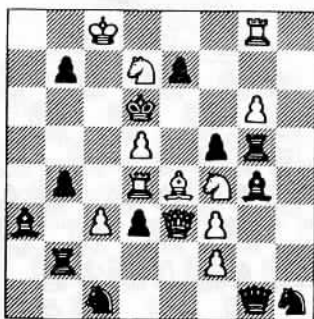
2X

7+7

4) * 1.- Dd7: 2.De4:X 1.Rh3? Tf2! 1.Rd1? Lf2! 1.Rg4? Tf2/Lf2 2.Re3/Rf6:X, mutta 1.- Dh2! **1.Rd3!** (2.Da2X) 1.- Tf2/Lf2/Dh2 2.Tc5/Rf4/Dg8X.

Nelivaiheinen anti-Novotny, houkutusten kumouksissa musta Grimshaw. Houkutusessa 1.Rg4? ja ratkaisussa matinmuutos teemapuolustusten jälkeen. "Suurten taiteellisten arvojen tehtävä" ylisteli tuomari Waldemar Tura tätä alunperin 1. palkinnon voittajaa, jolle löytyi läheinen edeltäjä. (C. Groeneveld, 1. kum. Magyar Sakkelet 1966: Kd7, Dg2, Tc8,

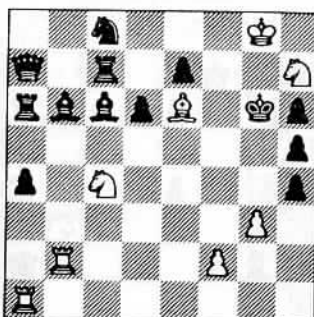
5) Matti Myllyniemi
Kim. Schach 1983

3X

12+13

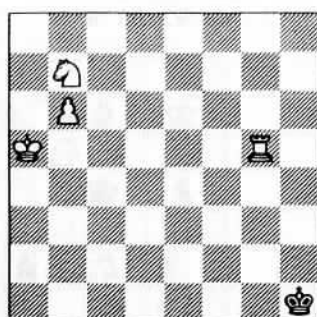
6) Kari Valtonen
Palk. L'Echiquier Belge
1986/II-1987/I

4X

8+13

7) Carl-Erik Spåre
3. m. Springaren 40-v. JT
1988-9

4X

4+1

Lc3,Rf2 - Kd5,Tf1,Lg1,Re4,g3,sa5,f6) Tuomari piti lisähoukutuksia jalomielisesti vielä erikoispalkinnon arvoisena.

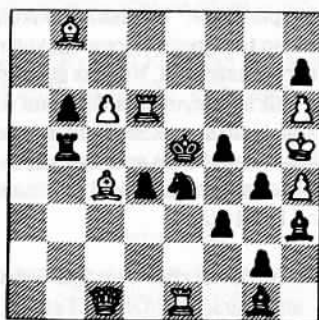
5) 1.Tb4:/Lf5:? Df2:/De1! 1.Sg2! (2.Df4+) 1.- Dh2 2.Tb4: (3.Dc5/Db6X) 1.- Re2 2.Lf5: (3.De5/De6X) 1.- e5 2.Dg5:.

Suomalainen Novotny loogisin koetelmin. Idean vaativuudesta kertoo runsas puutavara.

6) Koetelmat: 1.f4? Ta5! 1.Tb5 Lb5: 2.f4? Tc5! Ratkaisu: 1.Tb5! Lb5: 2.Re5+! de5: 3.f4 e4: 4.gf4: Tc5 5.Tg1+ 4.- Rd6 5.f5+."Looginen tehtävä, jossa mainio valmistelusommitelma: esitoimi epäsuorin sommitelmin ja toinen esitoimi suorien sommitelmin. Poikkeuksellisen vaikea päähkinä, jota yli puolet ratkaisijoista ei selvittänyt." (Tuomari: Ignaas Vandemeulebroucke) Kyseessä on ns. Wechselform-dresdeniläinen: mustan nappula a (Lc6) kyäditetään siten, että se estää nappulan b (Ta6) puolustusiiiron (Ta5!), mutta mahdollistaa toisen puolustuksen (Tc5!) nappulalla c (Tc7). Toinen sommitelma on valkea kyäditys (Führung): vsg3, joka haitallisella massallaan estää siiron Tg1+, kyäditetään pois g-linjalta.

ron vuorottelua (kontraväxling) ja valkokatkot." (Tuomarit: Herbert Hultberg & Hilding Fröberg)

8) Vukota Nikoletic (YU) & Teppo Mänttä
3. palk. The Problemist 1988

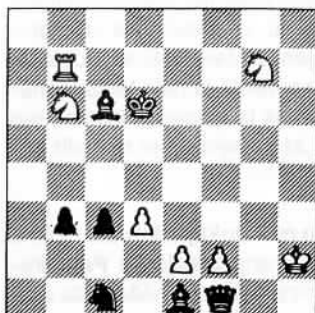
iX4

9+12

8) 1.Dg5! (2.Dg7+ 3.Tf6+ 4.Dg4:+) 1.- Td5 2.Tg6+ Td6 3.Df6+ Kf4 4.Tg4:+ 1.- Le3 2.Td5+ Ke6 3.Tf5:+ Td5 4.Df6+."Ms kiinnitetään kaksi kertaa, ja valkean nappuloiden tehtävät vuorottelevat." (Tuomari: Zivko Janevski)

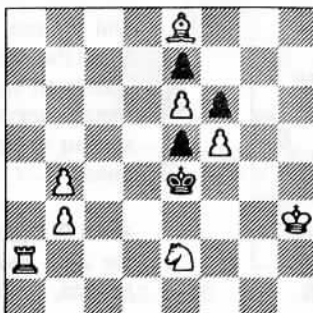
7) 1.Rd8? Kh2 2.b7 Kh1! 1.Rd6? Kh2 2.b7 Kh3! 1.Rc5! sp. 1.- Kh2 2.b7 Kh1/Kh3 3.h8T/h8D. "Houkutuksissa humoristista vastasiir-

9) Unto Heinonen
1. kum. Springaren 1987

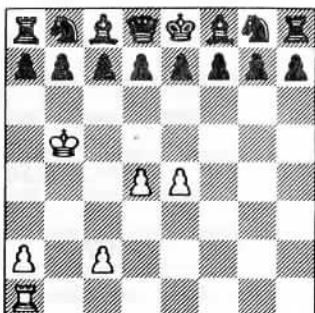
aX2 2.1.1.1. 7+7
b) Df1 -> c2

10) Unto Heinonen
2. palk. Thema Danicum
1988

aX2* 8+4
b) alkusiirron jälkeen
c) b:n alkusiirron jälkeen

11) Matti Myllyniemi
Erik. kum. Thèmes-64 1982

aX3 6+16
b) La1
c) Ra1

9) a) **1.Lf2: e4** 2.Lc5 Rc4X **1.Rd3: Te7** 2.Rc5 Rf5X b) **1.Rd3: e4** 2.Rc5 Rc4X **1.Lf2: Te7** 2.Lc5 Rf5X.

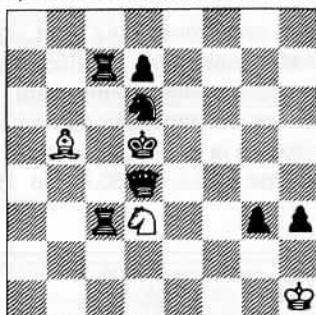
"Itsessään kalsea teema: mustan ja valkean siirtojen vuorottelu, joka tässä on toteutettu nokkelien linjanavausten avulla. Tehtävä avautuu ratkaisijalle vasta huolellisen tarkastelun jälkeen, eikä P. Martoudisin (Sinfonie Schaccistiche 1987) teemaattisesti samankaltainen ja hyvin taloudellinen mutta kaavamainen esitys alenna sen arvoa." (Tuomari: Thomas Brand)

10) a) *1.- Rg3+ 2.Kd5 Td2X **1.Kf5: Lf7** 2.e4 Ta5X b) *1.- Lf7 2.e4 Ta5X **1.Ke6: Rc3** 2.f5 Ta6X c) *1.- Rc3 2.f5 Ta6X **1.Kd5** Rg3 2.e6 Td2X. "Hauskaa vaihdelma/ratkaisusykliikkaa. Ei ikiliikkuja, koska lyödyt sotilaat estävät kierron päinvastaiseen suuntaan. Meredith-muoto ja luonteva asema." (Tuomari: Toma Garai)

11) a) **1.c5** Tf1 2.Dc7 Tf7: 3.Kd8 Tf8: X b) **1.e5** d5 2.Ke7 Ld4 3.Kd6 Lc5X c) **1.d5** Rb3 2.Kd7 Rc5+ 3.Kd6 e5X "Kolme hyvää mattia epätavallisissa kaksosissa, joissa valkeaa vastassa on kokomustan materiaali. Kahdessa matissa valkean sotilaat keskustassa osallistuvat matintekoon." (Tuomari: Cedric Lytton) Vasta

tämä kolmas versio tehtävästä osoittautui korrektilsi!

12) Unto Heinonen
4. palk. US Problem Bulletin 1988

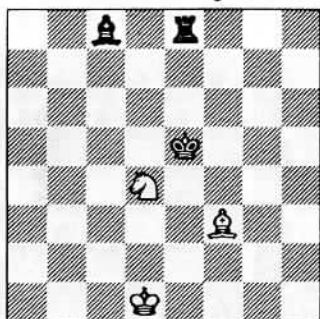
aX3 b) Tc7 -> c6 3+8
c) Rd6 -> b6
d) Rd6 -> b4

12) a) **1.Re4** La4 2.d6 Le8 3.Re4 Lf7X b) **1.Rc4** La6 2.Te6 Lc8 3.d6 Lb7X c) **1.T3c5** Lc4+ 2.Kc6 La6 3.Dd6 Rb4X d) **1.T7c5** Lc6+ 2.Kc4 La4 3.d5 Rb2X.

"Hyvin omaperäinen kertoesitys, jossa valkean peli on kaunista: L-tähti temposiirto ja 4 mallimattia. Viimeinen ratkaisu on melkein symmetrinen, mutta sitä ei luultavasti voi välttää." (Tuomari: Jean-Marc Loustau)

13) Neal Turner
5. kum. British Chess magazine 1986-7

aX4

3+3

13) 1.Lh3 Lh5 2.Ke4 Ke2 3.Te5 Re6 4.Lf5 Lf3X. Tuomari Barry Barnes ihasteli siirtoa 1.-Lh5 ja huusi innostuneena eläkөөtöä yksirat-kaisuisille apumateille!

Kari Valtonen

KILPAILUKATSAUS

Aarne Dunderin **mulstokilpallun** tuomiota (jm 4/89) vastaan esitettiin yksi huomautus. **Olli Helmo** osoitti 1. palkinnolle sijoitetun **Pauli Perkonon** tehtävän ratkaisuttomaksi. Laatija on samaa mieltä ja näin tehtävä menettää sijoituksensa ja ainoan palkinnon saa **Hannu Sokka**. Muut sijoitukset säilyvät ennallaan.

Antti G. Ojasen **mulstokilpallun** tuomiota ei ole vielä kuulunut englantilaiselta **Paul Valois**'ilta, joten on ryhdytty etsimään uutta tuomaria.

J. Öhquistin tehtävien korjauskilpailu (jm 2/90) päättyi 15.8.

ST:N TEHTÄVÄILLAT

Helsingissä on kokouspaikka vaihtunut ke-sän ajaksi kaupungin nuorisotoimiston kerhohuoneeseen **Hietanlemenkatu 9 C** (toinen kerros). Juhannuksen jälkeen on pidetty kesälomaa ja elokuussa kokoonnutaan vielä **torstaina** 16.8. ja 30.8. klo 18.15-

21.30. Syyskuussa palataan jälleen Pauligin huvilalle Mechelininkatu 36:een 11.9. alkaen joka toinen viikko.

Turun seuraava kokous on 20.8.

Puheenjohtaja Hannu Harkola
Ampujantie 18 B, 00700 Helsinki
puh. 90-353898

Sihteeri Kari Valtonen
Muroleenkatu 8 B 39, 33720 Tampere
puh. 931-183173

Taloudenhoitaja Kauko Virtanen
Välimäenkuja 3 D 20, 33430 Vuorentausta,
puh. 931-483447

Pirkanmaan tehtäväkerho: Jan Hannelius
Lukonrinne 32, 36200 Kangasala
puh. 931-770073

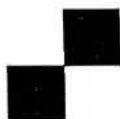
Satakunnan alaosasto: Veikko Valo
Koivistonpuistikko 47 B, 28130 Pori
puh. 933-25648

Turun alaosasto: Timo Kallio
Sirkkalankatu 6 B 16, 20520 Turku
puh. 921-325355

Pankkitilit:

Postipankki TA 4659 65-1
SYP Hki-Erottaja 215321-8587
KOP Hki-Keskusta 127950-120643

Toimitus: Hannu Harkola
Paines: 300 kpl
Painopaikka: Pikapaino Paatelainen Oy

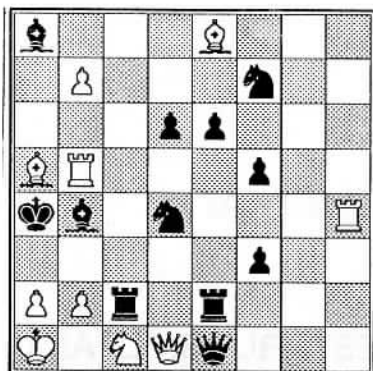
SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

SUOMEN 34. RATKAISIJAMESTARUUSKILPAILU

Loppukilpailu

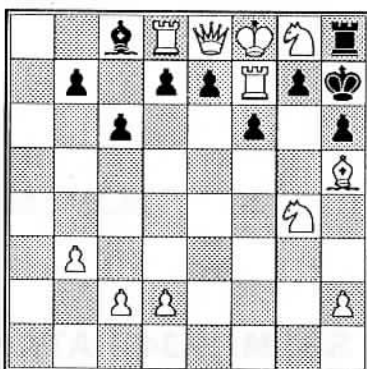
- Järjestäjä: **Suomen Tehtäväniekat ry** Suomen Keskusshakkiliiton luvalla
Tuomari: Olli Heimo
Yliuomari: Seppo Riihimäki
Kilpailuaika: 15.5.–15.6.1990
- Osallistuminen: Kilpailuun saavat ottaa osaa alkukilpailussa vähintään 60 pistettä saaneet ratkaisijat. Ratkaisut on lähetettävä viimeistään **15.6.1990** osoitteeseen: Olli Heimo, Vattuniemenkatu 16 b A 7, 00210 Helsinki.
- Tehtävät: Kilpailun kohteena on 12 tehtävää, jotka on kaikki ratkaistava. Tehtävissä voi olla useita ratkaisuja. Ne on kaikki ilmoitettava ratkaisuhjeiden mukaisella tavalla.
- Pistelasku: Kunkin tehtävän täysin oikea ratkaisu antaa 10 pistettä. Puutteet tai virheellisyydet vähentävät pisteitä tuomarin harkinnan mukaan.
- Tulokset: Tuomarin antamat pistetulokset lähetetään ratkaisijoille viimeistään **31.7.1990**. Niitä vastaan tehdyt valitukset on lähetettävä kilpailun yliuomarille viimeistään **31.8.1990**.
- Palkinnot: Kolme parasta ratkaisijaa saavat palkinnot: 150, 100 ja 75 mk.
- Suomen mestaruus: Loppukilpailun voittaja on Suomen ratkaisijamestariksi 1990. Suomen mestaruuden voi voittaa vain Suomen kansalainen. Suomen Tehtäväniekat ottaa kilpailun tulokset huomioon luokitellessaan ratkaisijoita.

1)

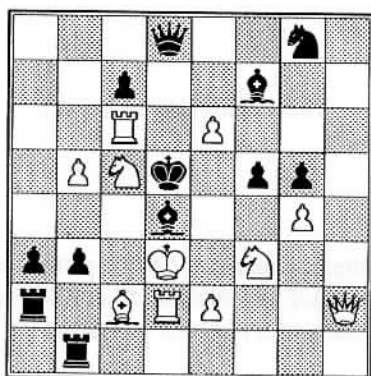

Kahden siirron matti (2 X)

2)

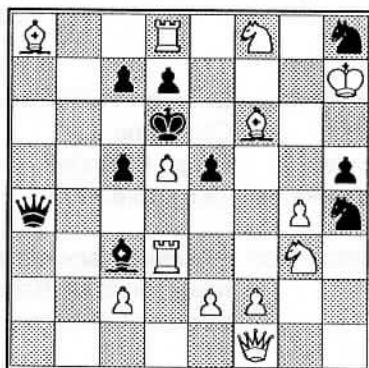
Kahden siirron matti (2 X)
Miten asemaan on päästy?

3)

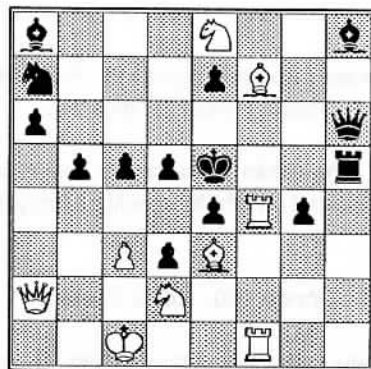
Kolmen siirron matti (3 X)

4)

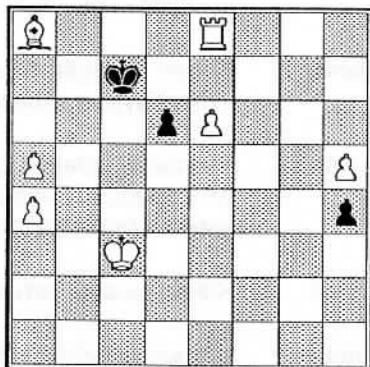
Kolmen siirron matti (3 X)

5)

Neljän siirron matti (4 X)

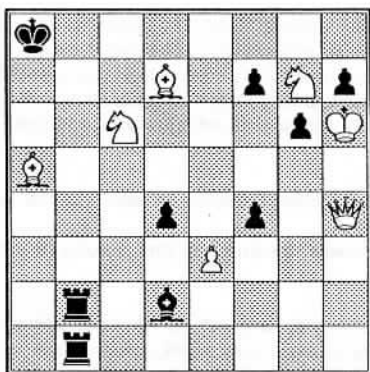
6)

Viiden siirron matti (5 X)

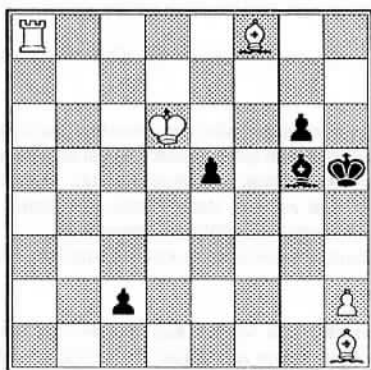
TEHTÄVÄT

7)

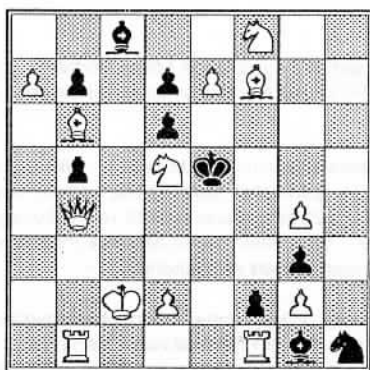
Seitsemän siirron matti (7 X)

9)

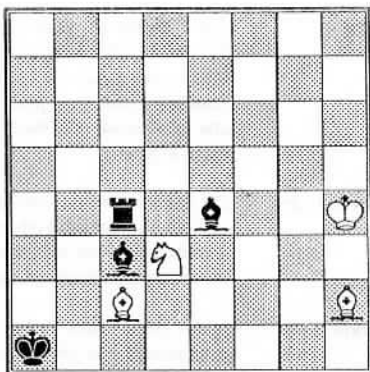
Voitto (+)

11)

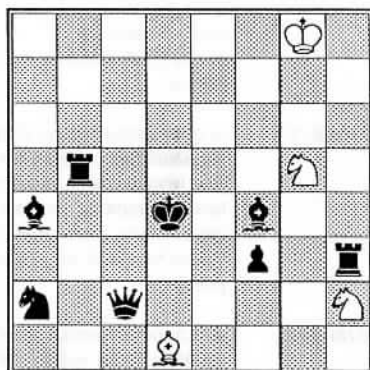
23 siirron itsematti (IX23) ruuduilla
a1, b1, c1, d1, e1, f1, g1, h1?

8)

Tasapeli (=)

10)

Kolmen siirron apumatti (aX3)

12)

Valkea alkaa, kuinka käy?

TEHTÄVIEN RATKAISUOHJEET

- Yleistä:** Jos ratkaisu tai sen osa on kirjoitettu tulkinnanvaraisesti, ratkaisua tai sen osaa ei hyväksytä, ellei tuomari voi varmasti päätellä, mitä ratkaisija on tarkoittanut. Matti-, apumatti- ja itsemattitehtävissä on huomattava, että ratkaisuun vaadittua siirtolukua nopeammin johtava alkusiirto arvostetaan samoin kuin muut alkusiirrot. Jos tehtävä on ratkaisuton, se on todettava merkinnällä **ratkaisuton**. Lähempää todistusta ei tarvita.
- Tehtävät 1–2:** On ilmoitettava ne valkean alkusiirrot, jotka johtavat mattiin valkean toisessa siirrossa kaikkia mustan puolustussiiroja vastaan.
- Tehtävässä 2 on lisäksi ilmoitettava pelin oleellinen kulku (lyönnit, korotukset jne) pelin alkuasemasta kuvioasemaan.
- Tehtävät 3–4:**
- a) Jos tehtävässä on vain yksi ratkaisu, on ilmoitettava valkean alkusiirto, kaikki mustan puolustussiirot, jotka aiheuttavat valkealle erilaiset toiset siirrot, sekä valkean vastaavat toiset siirrot (= muunnelmat). Mustan ja valkean toisia siirtoja ei tarvitse ilmoittaa, jos viimeksi mainitut ovat mattisiirtoja. Erilaisiksi toisiksi siirroiksi katsotaan eri nappulain siirrot, saman nappulan siirrot eri ruuduille ja saman sotilaan eri korotukset samalla ruudulla. Yhtä useampien siirtomahdollisuuksien tarjolla ollen riittää yhden mahdollisuuden merkintä.
- b) Jos tehtävässä on yhtä useampia ratkaisuja, on ilmoitettava kaikki alkusiirrot, mutta ei jatkoja.
- Tehtävät 5–7:**
- a) Jos tehtävässä on vain yksi ratkaisu, on ilmoitettava alkusiirto, mustan puolustussiirot ja valkean erilaiset toiset siirrot ja lisäksi jokaiseen toiseen siirtoon yksi sellainen jatko, joka johtaa mattiin vaaditussa siirtoluvussa. Mattisiirtoja ei tarvitse ilmoittaa. Myöskään ei tarvitse ilmoittaa mustan puolustussiiroja eikä valkean toisia siirtoja jatkoineen niissä tapauksissa, joissa matin voi saada aikaan vaadittua siirtolukua lyhyemmin.
- b) Jos tehtävässä on yhtä useampia ratkaisuja, on ilmoitettava kaikki alkusiirrot, mutta ei jatkoja.
- Tehtävät 8–9:**
- a) Lopputehtävissä on ilmoitettava alkusiirto, jolla valkea saa pakotetuksi tasapelin (tehtävä 8) tai voiton (tehtävä 9), ja enintään kolme ratkaisijan parhaaksi arvostamaa jatkoa (ilman vaihtoehtoja). Jokainen jatko voi olla haarautuma mistä mustan siirrosta tahansa.
- b) Jos tehtävässä on yhtä useampia ratkaisuja, on ilmoitettava kaikki alkusiirrot kukin yhdellä muunnelmalla perusteltuna.
- Tehtävä 10:** Apumatissa musta aloittaa. Molemmat siirtävät vuorotellen kolme kertaa ja pyrkivät yhteistuumin tekemään mustasta matin. Ratkaisun tai ratkaisujen kaikki siirrot on ilmoitettava.
- Tehtävä 11:** Itsematissa valkea alkaa ja pakottaa vastentahtoisen mustan tekemään valkeasta matin. Tehtävässä on ilmoitettava yksi ratkaisijan parhaaksi (esim. pitkä, valkea) arvioima siirtosarja, joka johtaa itsemattiin viimeistään 23 siirrossa siten, että valkea kuningas on jossain alarivin kahdeksasta ruudusta a1–h1. Lisäksi on ilmoitettava muista alarivin ruuduista, onko 23 siirron itsematti niihin mahdollinen vaihtoehto.
- Tehtävä 12:** Kuvioasemassa valkea alkaa ja molemmat pyrkivät omalta kannaltaan parhaaseen lopputulokseen. On ilmoitettava onko se valkean voitto, tasapeli vai mustan voittoja lisäksi enintään kolme ratkaisijan parhaaksi arvioimaa siirtosarjaa ilmoitetun lopputuloksen tueksi.

Ratkaisut on keksittävä täysin omin neuvoin!